

Ohlédnutí za Hanou Gladkovou

Jiří Hasil

FF UK, jiri.hasil@ff.cuni.cz

Koncem září 2025 zastihla Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy smutná zpráva, že 25. září 2025 ve věku 69 let zemřela naše dlouholetá kolegyně prof. PhDr. Hana Gladkova, CSc.

Hanu, tehdy Gulovou, jsem poznal už koncem sedmdesátých let v době našich studií, Hana ale studovala o dva roky výš. Na přelomu 70. a 80. let dvacátého století na FF UK studovala ruštinu, bulharštinu a češtinu. Po absolutoriu pokračovala na tehdejší katedře slavistiky v aspirantuře ve studiu širšího slovanského základu a již na počátku 80. let zde vedla vedle prof. Jana Petra semináře ze staroslověnštiny. Stala se členkou tohoto pracoviště a byť několikrát změnilo svůj název (dnes je to Ústav etnologie a středoevropských a balkánských studií), zůstala mu věrná po celý svůj život, v letech 2003–2006 toto pracoviště vedla jako jeho ředitelka. Stále více se orientovala na bulharistiku a slavistiku. Paralelně působila i ve Slovanském ústavu AV ČR a mezi lety 2003–2008 pracovala jako zástupkyně jeho ředitele. Předmětem jejího zájmu se postupně stávala srovnávací slovanská morfologie, teorie slovanských spisovných jazyků, sociolingvistika, vývoj slovanských jazyků, teorie i praxe jazykových kontaktů, jazykové právo a v neposlední řadě i didaktika cizích jazyků. Tento zájem se odrazil v několika jejích monografiích a v řadě odborných statí.

V oblasti bohemistiky (a bohemistiky pro cizince zvláště) se stále intenzivněji začala angažovat v 90. letech. Mezi léty 1990–1994 působila jako lektorka českého jazyka na Univerzitě Klimenta Ochridského v bulharské Sofii. Tento pobyt se pro ni stal doslova osudným, našla zde totiž svého budoucího manžela prof. Petera Gladkova, s nímž vychovala dceru Christinu. Po návratu na FF UK se stále více zapojovala do pedagogické činnosti v tehdejším Ústavu bohemistických studií a stala se i vyhledávanou vedoucí kvalifikačních prací zahraničních bohemistů.

Hana Gladkova se v počátcích své pedagogické dráhy stala i lektorkou českého jazyka na pražské Letní škole slovanských studií a opakovaně na Letní škole také přednášela: *Symbolické funkce jazyka a národní obrození u Slovanů*, 2002; *Josef Dobrovský – odkaz stále živý?*, 2003; *Ohlasy vědeckých názorů Jana Gebauera ve slovanském světě*, 2009; *Česká mluvnice Václava Hanky (zásluhy jednoho padělatele)*, 2012 a *Jazyk Cyrila a Metoděje*, 2013.

Na bohemistiku pro cizince se zaměřila i v rámci svých grantových aktivit, v letech 2012–2014 například vedla mezinárodní grant *Nabývání druhého jazyka u rodilých mluvčích ruštiny v českém prostředí ve srovnání s německým* (výsledkem grantu se staly tři kolektivní monografie). V letech 2016–2020 vedla spolu s Kateřinou Lah projekt Programu na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity Ministerstva kultury ČR (NAKI) *Abeceda českých reálií. Elektronická databáze českých reálií a lingvoreálií češtiny*. A je třeba vyzdvihnout, že ke spolupráci na těchto úkolech přizvala nejen své kolegy z Ústavu bohemistických studií, ale především své studenty a doktorandy, kteří studovali češtinu pro cizince na ŮBS.

Práci s doktorandy považovala Hana Gladkova za velmi důležitou, neboť hraje zásadní roli v nasměrování mladých kolegů, v jejich motivaci a formování vztahu ke studiu zvoleného oboru.

V neposlední řadě je třeba připomenout roli Hany Gladkové i v obnovení činnosti časopisu *Nová čeština doma a ve světě*, jehož byla dlouholetou šéfredaktorkou. Kromě toho byla aktivní i v Jazykovědném sdružení, v Mezinárodní komisi pro spisovné slovanské jazyky při Mezinárodním komitétu slavistů, byla aktivní členkou několika redakčních rad, dlouhá léta byla předsedkyní oborové rady slavistiky na FF UK a nepřímou se tak zasloužila o výchovu celé řady doktorandů.

Hana Gladkova byla neohrožená statečná žena, pokud byla přesvědčena o správnosti svých názorů, neváhala se postavit i největším fakultním autoritám a hájit tak dobrou věc. Zároveň byla nesmírně pracovitá, kolegiální a přátelská. Její místo na FF UK zůstane tak dlouho prázdné...

Nejvíce bude prof. Hana Gladkova chybět své rodině, kterou milovala, svým kolegům a svým studentům, jimž věnovala svůj pedagogický um a jimž předávala své široké a hluboké slavistické znalosti.

Nikdy na tebe, Hano, nezapomeneme!